

Střední škola sociální péče a služeb, nám. 8. května 2, Zábřeh

**TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE
ZE SOCIÁLNÍ PÉČE**

Studijní obor: 75-41-M/01 – Sociální činnost

Forma studia: dálková

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2023/2024

Vypracovala: Mgr. Simona Bahouňková

Schváleno ředitelkou školy:

Schváleno předmětovou komisí dne 15.09.2023.

1. Sociální terminologie.

- charakterizujte tyto pojmy – sociální, sociální politika, sociální práce, sociální zabezpečení, sociální událost, klient, problém...
- objasněte termín sociální služby a uveďte příklady
- vysvětlete termín sociální dezintegrace, sociální napětí, sociální diskriminace
- charakterizujte životní úroveň a její ukazatele
- objasněte termín záchranná sociální síť a sociální jistoty

2. Charakteristika sociální péče.

- charakterizujte sociální péči
- poskytovatelé sociální péče
- zaměřenost sociální péče
- formy poskytování sociální péče
- zákon o sociálních službách – sociální poradenství, služby sociální péče, služby sociální prevence
- příspěvek na péči

3. Etika a historie sociální práce.

- charakterizujte pojmy – etika, morálka
- zásady etiky sociální práce, etický kodex
- přehled etických problémů
- objasněte vývoj sociální práce v historickém kontextu ve světě a u nás

4. Osobnost sociálního pracovníka.

- nároky pro výkon povolání dané zákonem
- sociální pracovník, pracovník v sociálních službách
- popište role soc.pracovníka – pečovatel, zprostředkovatel služeb, poradce, personální manažer, administrátor
- kompetence sociálního pracovníka

5. Syndrom vyhoření.

- charakterizujte syndrom vyhoření
- pomáhající profese
- popište příčiny a projevy syndromu vyhoření
- vysvětlete fáze a prevenci syndromu vyhoření
- supervize – charakteristika - funkce, cíle, formy, supervizor

6. Problémový sociální klient.

- sociální klient a problémový sociální klient
- skupiny klientů
- problémoví klienti – mlčící, nedobrovolný, depresivní, suicidiální, manipulativní, klient pod vlivem psychoaktivní látky, hostilní, závislý, perfekcionista, seduktivní, úzkostný, narcistní, pedanterní, histrionský a kverulantský

7. Sociální práce s jednotlivcem.

- první kontakt s klientem- etapy sociální práce – anamnestická/sociální evidence – druhy anamnéz,
- diagnostická – první sociální diagnóza a diagnostické metody,
- etapa navrhování řešení, sociální terapie a ověřování výsledků
- objasněte význam dokumentace v sociální práci

8. sociální politika

- Sociální politika – definice, typy, pilíře sociálního zabezpečení
- Sociální pojištění – důchodové, nemocenské, pojištění pro případ nezaměstnanosti
- Státní sociální podpora – dávky, pojem nezaopatřené dítě
- Sociální pomoc – dávky péčovské péče, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči, dávky hmotné nouze, sociální služby

9. Sociální práce se skupinou.

- charakterizujte skupinovou sociální práci
- vysvětlete pojem skupina a její druhy – formální, neformální, primární, sekundární, svépomocná, vzdělávací, členská, referenční, homogenní, heterogenní
- role a pozice ve skupině (členové, vůdce)
- charakterizujte svépomocné skupiny, skupinu smírného řešení a postup mediátora

10. Kurátorská péče. Krizová intervence.

- charakterizujte cíl kurátorské péče
- kurátor pro mládež a OSPOD
- kurátor pro dospělé
- popište anamnézu, terapeutický plán v kurátorské péči
- spolupráce kurátora s dalšími institucemi
- vysvětlete krizovou intervenci – cíle, znaky, formy krizové pomoci

11. Probace a mediace.

- charakterizujte probační a mediační službu - organizaci a její cíle
- probace – uložení a průběh probačního dohledu
- charakterizujte alternativní tresty
- mediace - případy vhodné pro mediaci, průběh mediace
- popište její výhody pro poškozeného i obviněného

12. Rodina jako základní sociální skupina.

- charakterizujte rodinu
- změny současné moderní rodiny
- objasněte typy rodin – nukleární, vícenerační, orientační, prokreační, doplněná, náhradní, úplná, neúplná, patriarchální, matriarchální, rovnostářská, endogamní, exogamní, monogamní, polygamní, heterosexuální, homosexuální
- popište funkce rodiny a rozdělte rodiny dle funkčnosti
- druhy dysfunkčních rodin – nezralá, perfekcionista, autoritářská, liberální, odkládající, rozvodová...

13. Dávky a služby pro rodiny s dětmi.

- práva dítěte
- vysvětlíte poskytovatele péče o rodinu a děti
- charakterizujte sociálně-právní ochranu dětí a mládeže
- vyjmenujte peněžité dávky určené pro rodiny s dětmi
- popište, jaké služby jsou nabízeny rodinám s dětmi

14. Domácí násilí a syndrom CAN.

- problematika domácího násilí – formy, oběti, příčiny, fáze
- charakterizujte dopady domácího násilí a řešení
- charakterizujte syndrom CAN - jednotlivé formy syndromu CAN a uveďte příklady
- objasněte rizikové dospělé, děti a situace u jednotlivých forem CAN
- vysvětlíte následky syndromu CAN
- popište metody práce s dětmi se syndromem CAN, sekundární viktimizace

15. Náhradní rodinná péče.

- objasněte příčiny náhradní rodinné péče
- pěstounská péče – předpoklady pro vznik PP, hmotné zabezpečení PP, práva a povinnosti - pěstouna, dítěte a jeho rodičů
- pěstounská péče na přechodnou dobu
- adopce – charakteristika, předpoklady pro osvojení, právní následky osvojení
- poručenství – charakteristika
- hostitelská péče

16. Ústavní výchova a péče.

- funkce a znaky ústavní péče
- ústavní péče v resortu Ministerstva zdravotnictví
- ústavní péče v resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy
- ústavní péče v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí
- ústavní péče v resortu Ministerstva spravedlnosti
- objasněte rizika ústavní péče pro soc.pracovníka a uživatele/klienta

17. Komunikace a přístup k jedinci s postižením

- obecná charakteristika jedince s postižením
- komunikace se sluchově postiženým jedincem, prostředky dorozumívání neslyšících
- komunikace se zrakově postiženým jedincem, prostředky dorozumívání nevidomých
- komunikace s tělesně postiženým jedincem
- komunikace s mentálně postiženým jedincem
- komunikace se seniory

18. Péče o zdravotně postižené občany.

- charakterizujte pojmy – zdraví, nemoc, příčiny nemocí, průběh nemocí, recidiva, příznaky nemoci, prevence nemoci, invalidita
- kompenzační pomůcky
- vysvětlíte činnost posudkové služby
- popište zaměstnávání osob se zdravotním postižením

19. Služby a dávky pro osoby se zdravotním postižením.

- charakterizujte osobní asistenci, principy osobní asistence a typy osobní asistence
- vysvětlete druhy služeb pro zdravotně postižené občany – pečovatelská služba, průvodcovská, předčitatelská a tlumočnická služba, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře, chráněné bydlení,...
- charakterizujte invalidní důchod - podmínky nároku a výše dávky
- vysvětlete příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku, výhody OZP
- objasněte příspěvek na péči

20. Péče o seniory.

- charakterizujte pojmy – stáří, stárnutí, polymorbidita, chronicita nemocí, nesoběstačnost
- popište stěžejní pravidla sociální práce se seniory
- vysvětlete tyto druhy pomoci seniorům – okamžitá (krizová), dlouhodobá, individuální, skupinová
- charakterizujte sociální situaci seniora

21. Služby a dávky pro seniory.

- vysvětlete druhy služeb pro seniory – osobní asistence, pečovatelská služba, průvodcovská, předčitatelská a tlumočnická služba, odlehčovací služby
- popište instituce zdravotní péče, hospic
- popište instituce sociální péče
- objasněte podmínky nároku a výše dávek pro seniory – starobní důchod, vdovský a vdovecký důchod
- příspěvek na péči

22. Problematika sociální dezintegrace.

- charakterizujte sociální dezintegraci a sociálně dezintegrované osoby
- objasněte problematiku osob bez přístřeší/bezdomovectví
- objasněte azylovou péči – druhy azylových zařízení (noclehárny, denní centra, azylové domy, domy na půl cesty, chráněné sociální byty, krizová lůžka, azylové domy pro matky s dětmi)
- charakterizujte problematiku uprchlíků – pojmy, důvody, problémy
- popište průběh správního řízení o udělení azylu včetně typů azylových zařízení

23. Sociální práce se závislými klienty. Streetwork.

- objasněte pojem sociální deviace a sociální patologie, sociální norma, sociální kontrola, sociální prevence – primární, sekundární, terciální
- drogová a jiná závislost – charakteristika, cíle a principy protidrogové politiky zařízení pomáhající lidem se závislostí
- charakterizujte streetwork a cílovou skupinu
- objasněte formy činnosti streetworkerů – přímá, nepřímá a přesahující práce
- monitoring streetworkerů, první kontakt a úkoly streetworkera

24. Kriminalita a sociální práce s oběťmi trestné činnosti.

- specifické příčiny kriminality (biologické, dědičnost, rodina, média, sociální skupiny)
- kriminogenní skupiny
- možnosti prevence kriminálního chování, nízkoprahová zařízení
- charakterizujte pojmy viktimologie, kriminologie
- primární a sekundární viktimizace
- péče o oběti trestné činnosti
- sociální poradenství – laické, odborné

25. Standardy kvality poskytování sociálních služeb.

- pojmy vztahující se k sociálním službám
- principy poskytování sociálních služeb
- charakteristika standardů kvality sociálních služeb
- typy standardů
- jednotlivé standardy 1-15 – název, charakteristika, příklady